

הגדה של פסח



הוצאת

„מרכז לעניני חנוך“

ברוקלין, נ.י.

770 איסטערן פארקוויי

שנת חמשת אלפים שבע מאות שבעים ותשע לבריאה



אינהאלט:

4.....	בדיקת חמץ
4.....	סדר קרבן פסח
5.....	סדר הגדה
5.....	קידוש



HAGGADAH SHEL PESACH

Copyright © 2009

Third Printing—March 2019

by

MERKOS L'INYONEI CHINUCH

770 Eastern Parkway / Brooklyn, New York 11213

(718) 774-4000 / Fax (718) 774-2718

editor@kehot.com / www.kehot.org

ORDERS:

291 Kingston Avenue / Brooklyn, New York 11213

(718) 778-0226 / Fax (718) 778-4148

www.kehot.com

All rights reserved, including the right to reproduce this book or portions thereof in any form whatsoever, without prior permission, in writing from the publisher, except by a reviewer who wishes to quote brief passages.

The Kehot logo is a registered trademark of
Merkos L'Inyonei Chinuch.

ISBN 978-0-8266-0290-9

3 5 7 9 11 12 10 8 6 4

Manufactured in the United States of America

נסדר בדפוס „עזרא”

ע”י ירמיה הכהן בן לאה מיטא שי



הגדה של פסח



הגדה של פסח

סדר בדיקת וביעור חמץ

המנהג להניח פתיתי חמץ קשה זמן מה קודם הבדיקה כדי שימצאם הבודק ועל פי הקבלה יש להניח עשרה פתיתין. וקודם שיתחיל לבדוק יברך:

**בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו
וַיְצַונו עַל בְּעוֹר חֻמֵּץ:**

וצריך לחפש לאור הנר בכל המחבואות גם בסדקים שבקרקע. ולא ידבר בין הברכה לתחלת הבדיקה אפילו מענייני הבדיקה ונכון שלא ישיח שלא מענייני הבדיקה כל זמן בדיקתו ויעמיד מבני ביתו אצלו לשמוע הברכה שיבדקו איש במקומו ולא ישיחו בינתיים ויזהרו לבדוק תחלה בחדר הסמוך למקום ששמעו הברכה ולא ילכו לבדוק תיכף אחר הברכה לחדר אחר. ואחר הבדיקה יזהר בחמץ שמשייר להצניעו למחר לשרפה או לאכילה לשמרו שלא יוליכוהו אנה ונאנה שלא יתפרר ויתגרר ממנו על ידי תינוקות או עכברים. וגם צריך לבטל אחר הבדיקה ויאמר:

**כָּל-חֻמִּירָא וְחֻמֵּיא דְאֵבָא בְּרִשׁוֹתֵי דְלָא חֻמִּיתִיה וְדָלָא בְעֵרְתִיהּ
וְדָלָא יִדְעָנָא לִיָּה לְבַטֵּל וְלִהּוֹי הַפְּקָר כְּעַפְרָא דְאַרְעָא:**

ביום י"ד בשעה ה' יעשה לו מדורה בפני עצמו וישרפנו ויבטלנו ובביטול היום יאמר:

**כָּל-חֻמִּירָא וְחֻמֵּיא דְאֵבָא בְּרִשׁוֹתֵי דְחֻזִּיתִיהּ וְדָלָא חֻזִּיתִיהּ,
דְּחֻמִּיתִיהּ וְדָלָא חֻמִּיתִיהּ, דְּבְעֵרְתִיהּ וְדָלָא בְעֵרְתִיהּ לְבַטֵּל
וְלִהּוֹי הַפְּקָר כְּעַפְרָא דְאַרְעָא:**

ויש לשרוף עשרה פתיתין ובשעת שריפת החמץ יאמר זה:

**יְהִי רְצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְאַלְהֵי אֲבוֹתֵינוּ, כְּשֶׁם שְׁאֵנִי כּוֹבֵעַר חֻמֵּץ מִבֵּיתִי
וּמִבְּרִשׁוֹתַי, כִּדְ תִבְעֵר אֶת כָּל הַחֻצוֹנִים, וְאֵת רוּחַ הַטְּמָאָה תִעֲבִיר מִן הָאָרֶץ,
וְאֵת יִצְרָנוּ הִרַע תִּעֲבִירָהוּ מֵאַתְנֹנוּ, וְתִתֵּן לָנוּ לֵב כְּשׁוֹר לְעִבְרֵךְ בְּאַמְתִּי, וְכֵל סִמְרָא
אֲחֵרָא וְכֵל הַקְּלָפוֹת וְכֵל הַרְשָׁעָה כְּעֵשֶׂן תִּכְלֶה, וְתִעֲבִיר מִמְשַׁלֵּת וְרוֹן מִן הָאָרֶץ,
וְכֵל הַמְּשִׁיקִים לְשִׁכְנֵיהָ תִבְעֵרֵם בְּרוּחַ בְּעֵר וּבְרוּחַ מִשְׁפָּט כְּשֶׁם שְׁבַעְתָּ אֶת מִצְרַיִם
וְאֵת אֱלֹהֵיהֶם בַּיָּמִים הָהֵם בְּזִמְן הַזֶּה, אָמֵן סְלֵה:**

סדר קרבן פסח

ונשלמה פרים שפתינו ותפלת מנחה היא במקום תמיד של בין הערבים ובזמן שבית המקדש היה קיים היה הפסח נשחט אחר תמיד של בין הערבים כן ראוי לעסוק בסדר קרבן פסח אחר תפלת המנחה ויאמר זה:

**קָרְבַּן פֶּסַח מְבִיא מִן הַכֹּהֲנִים אוּ מִן הָעָוִים וְכִר בֶּן שָׁנָה וְשׁוּחְטוּ בְעֶזְרָה בְּכָל
מְקוֹם אַחַר חֻצוֹת אֲרֻבָּעָה עֶשֶׂר דִּיקָא וְאַחַר שְׁחִיטַת תְּמִיד שֶׁל בֵּין הָעֶרְבִים
וְאַחַר הַטְּבַח גְּרוֹת שֶׁל בֵּין הָעֶרְבִים. וְאִין שׁוּחְטִין אֶת הַפֶּסַח עַל הַחֻמֵּץ. וְאִם שָׁחַט
קוֹדֵם לְתִמְיֵד כְּשֶׁר וּבִלְבָד שִׁיחָא אַחַר מְמַרְס בְּרַם הַפֶּסַח כְּדִי שְׁלֵא יִקְרַשׁ עַד
שְׁזַרְקוּ דָם הַתְּמִיד וְאַחַר כִּד יִזְרְקוּ דָם הַפֶּסַח וְרִיקָה אַחַת כְּגַנְדַּ הַיְסוּד. וְכִיצַד
עוֹשִׂין שָׁחַט הַשְׁחֵט וְקָבַל הַכֹּהֵן הָרִאשׁוֹן שְׁבִרָאֵשׁ הַשְׁוֹרָה וְנָתַן לְחִבְרֵוֹ וְחִבְרֵוֹ
לְחִבְרֵוֹ וְהַכֹּהֵן הַקְּרוֹב אֲצֵל הַכֹּהֲנִים יִזְרְקוּ וְרִיקָה אַחַת כְּגַנְדַּ הַיְסוּד וְחוּזוֹר הַכֹּהֵן רִיקָן
לְחִבְרֵוֹ וְחִבְרֵוֹ לְחִבְרֵוֹ וּמְקַבֵּל כָּלִי הַמְּלֵא תִחְלָה וְאַחַר כִּד מַחְזִיר הַרִיקָן. וְהָיוּ**



ושורות של בויכי כסף ושורות של בויכי זהב. ולא היו לבויכין שולים שמא יניחם ויקרש הדם. אחר כך תולין את הפסח ומפשיטין אותו כלו וקורעין אותו וממחין את קרביו עד שיצא הפרש ומוציאין את האימורים והם החלב שעל הקרב וזאת החבד ושתי כליות וחמלב שעליהן והאליה לעפות העצה ונותנים בכלי שרת ומלחם ומקמרים הכהן על גבי המזבח כל אחד לבדו. והשמיטה והזריקה ומחוי קרביו והקטר חלביו דחין את השבת ושאר עניניו אינם דחין את השבת. וכן אין מוליכין את הפסח לבית בשחל בשבת אלא בת האחת הם מתעכבים עם פסחיהם בהר הבית והכת השניה וישבת לה בחיל והשלישית במקומה עומדת. השכה יצאו וצלו פסחיהם. בשלשה כתות הפסח נשחט ואין בת פחותה משלשים אנשים. נכנסה בת הראשונה נתמלאה העזרה נוטלין אותה. ובעוד שהם שוחטין ומקריבין את האימורים קוראין את ההלל. אם נמרו אותו קודם שיקרבו כלם שונים אותו ואם שנו ישלשו. על כל קריאה תוקעין שלש תקיעות תקיעה תרועה תקיעה. נמרו להקריב פותחין העזרה. יצאה בת ראשונה נכנסה בת שניה נוטלין דלתות העזרה. נמרו פותחין יצאה בת שניה נכנסה בת שלישית ומעשה כלן שוין. ואחר שיצאו כלן רוחצין העזרה ואפילו בשבת מפני לבלוד הדם שהיה בה. וכיצד היתה הרחיצה אמת המים היתה עוברת בעזרה והיה לה מקום לצאת ממנה וכשרוצין להדיח את הרצפה סותמין מקום יציאתה והיא מתמלאת על כל גדותיה מפה ומפה עד שהמים עולים וצפים מקאן ומקאן אליה כל דם וכל לבלוד שהיה בעזרה. ואחר כך פותחין מקום יציאתה והכל יוצא עד שנושאר הרצפה מנקה ומשפה. והו כבוד הבית. ואם הפסח נמצא מרפה לא עלה לו עד שמביא אחר:

זהו הענין בקיצור גדול. וצריך האדם הירא וחרד על דבר ה' לקרות אותו בזמנו שתעלה קריאתו במקום הקרבתו וידאג על חורבן הבית ויתחנן לפני ה' בורא עולם שיבנה אותו במהרה בימינו אמן:

סדר הגדה

יסדר על שולחנו קערה בג' מצות מונחים זה על זה הישראל ועליו הלוי ועליו הכהן ועליו לימין הזרוע וכנגדו לשמאל הביצה תחתיהם באמצע המרור ותחת הזרוע החרוסת וכנגדו תחת הביצה הכרסם ותחת המרור החזרת שעושין כורך:

סימן סדר של פסח

קִדְּשׁ • וְרַחֵץ • בְּרַפֵּס • יַחֵץ • מַגִּיד • רְחֹצָה • מוֹצִיא •
 מִצֵּה • מְרוֹר • בּוֹרֵךְ • שֶׁלַחַן עוֹרֵךְ • צִפּוֹן • בִּרְךְ •
 חֵלֵל • נִרְצָה :

קידוש

אַתְּקִינוּ סְעוּדָתָא דְּמִלְפָּא עֲלָאָה דָּא הִיא סְעוּדָתָא דְּקוּדְשָׁא
 בְּרִיךְ הוּא וְשִׁבְיַנְתִּיהּ :



כשחל יו"ט בשבת אומרים תחלה יום הששי:

יום הששי: א ויכלו השמים והארץ וכל צבאם: ב ויכל אלהים
 ביום השביעי מלאכתו אשר עשה וישבת ביום השביעי
 מכל מלאכתו אשר עשה: ג ויברך אלהים את יום השביעי ויקדש
 אתו כי בו שבת מכל מלאכתו אשר ברא אלהים לעשות:

בחול מתחילין כאן

ספרי מרנן ברוך אתה יהוה אלהינו מלך העולם בורא פרי הגפן:
 ברוך אתה יהוה אלהינו מלך העולם אשר בחר--
 בנו מכל העם ורוממנו מכל לשון וקדשנו
 במצותיו • ותתן לנו יהוה אלהינו באהבה (לשבת) שבתות
 למנוחה • מועדים לעמחה • חגים וזמנים לששון
 את יום (לשבת השבת הנה ואת יום)

חג המצות

הנה • ואת יום טוב מקרא קדש הנה

זמן חרותנו

(באהבה) מקרא קדש זכר ליציאת מצרים • כי בנו
 בחרת ואותנו קדשת מכל העמים • (ושבת) ומועדי
 קדשך (לשבת באהבה וברצון) בשמחה ובששון הנחלתנו:
 ברוך אתה יהוה מקדש (השבת) ישראל והזמנים:

ברוך אתה יהוה אלהינו מלך העולם שהחיינו וקיימנו והגיענו
 לזמן הזה:

במוצאי שבת מקדשין יקנה"ז יין. קידוש. גר. הברלה. זמן:

ברוך אתה יהוה אלהינו מלך העולם בורא מאורי האש:
 ברוך אתה יהוה אלהינו מלך העולם המבדיל בין
 קדש לחול • בין אור לחשך • בין ישראל
 לעמים



לַעֲמִים • בֵּין יוֹם הַשְּׁבִיעִי לְשֵׁשֶׁת יָמֵי הַמַּעֲשֶׂה • בֵּין
קִדְשֵׁת שֶׁבֶת לְקִדְשֵׁת יוֹם טוֹב הַבְּדִלָּת • וְאֶת־יוֹם
הַשְּׁבִיעִי מִשֵּׁשֶׁת יָמֵי הַמַּעֲשֶׂה קִדְשֵׁת • הַבְּדִלָּת
וְקִדְשֵׁת אֶת־עַמּוּךְ יִשְׂרָאֵל בְּקִדְשֵׁתְךָ : בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה
הַמְּבָרִיר בֵּין קִדְשׁ לְקִדְשׁ : שֶׁהַחֵינּוּ

שותה הכוס בישיבה בהסיבת שמאל דרך חרות:

ורחץ ונוטל ידיו ואינו מברך:

כרפס נוטל פחות מכזית כרפס ויטבול במי מלח או חומץ ויברך:

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם בּוֹרֵא פְּרֵי הָאֲדָמָה :

יכוין להוציא גם המרור בברכה זו:

יחץ ויקח מצה האמצעית ופורסה לשנים חלק אחד גדול מחבירו וחלק הגדול יניח לאפיקומן והקטן מניח
בין הב' מצות:

מגיד ומגביה הקערה שיש בה המצות ויאמר:

הֵא לַחֲמָא עֲנִיָּא דִּי אֶכְלוּ אַבְהַתְנָא בְּאַרְעָא דְּמִצְרַיִם
כֹּל דְּכַפִּין יִיתִי וְיִיכּוֹל • כֹּל דְּצָרִיךְ יִיתִי וְיִפְסַח •
הַשְׁתָּא הָכָא • לְשָׁנָה הַבָּאָה בְּאַרְעָא דְּיִשְׂרָאֵל • הַשְׁתָּא
עֲבָדִין לְשָׁנָה הַבָּאָה בְּנֵי חוֹרִין :

מסלקין הקערה עם המצות לצד אחר ומוזגין כוס ב' וכאן הבן שואל מה נשתנה:

מָה נִשְׁתַּנָּה הַלֵּילָה הַזֶּה מִכָּל הַלֵּילוֹת • שֶׁבִּבְכָל הַלֵּילוֹת
אֵין אָנוּ מִטְּבִילִין אֶפְיֵלּוּ פְּעַם אַחַת • הַלֵּילָה הַזֶּה
שְׁתֵּי פְּעָמִים : שֶׁבִּבְכָל הַלֵּילוֹת אָנוּ אוֹכְלִין חֵמִץ אוֹ מִצָּה
הַלֵּילָה הַזֶּה כֹּל מִצָּה : שֶׁבִּבְכָל הַלֵּילוֹת אָנוּ אוֹכְלִין שָׂאֵר
יִרְקוֹת הַלֵּילָה הַזֶּה מְרוֹר : שֶׁבִּבְכָל הַלֵּילוֹת אָנוּ אוֹכְלִין
בֵּין יוֹשְׁבֵין וּבֵין מְסַבִּין הַלֵּילָה הַזֶּה כִּלְנוּ מְסַבִּין :

ומחזירין הקערה ומגלין מקצת הפת ואומרים עבדים וכו':

עֲבָדִים הֵינּוּ לְפָרְעָה בְּמִצְרַיִם וְיוֹצִיאֵנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ
מִשָּׁם בְּיַד חֲזָקָה וּבְיָרֵעַ נְטוּיָה • וְאֵלּוּ לֹא

הוציא



הוציא הקדוש ברוך הוא את אבותינו ממצרים הרי
 אנו ובנינו ובני בנינו משעבדים היינו לפרעה במצרים •
 ואפילו כלנו חכמים כלנו נבונים כלנו יודעים את
 התורה מצוה עלינו לספר ביציאת מצרים • וכל
 המרבה לספר ביציאת מצרים הרי זה משבח :

מעשה ברבי אליעזר ורבי יהושע ורבי אלעזר בן
 עזריה ורבי עקיבא ורבי טרפון שהיו מסבים
 בבני ברק • והיו מספרים ביציאת מצרים כל אותו
 הלילה עד שבאו תלמידיהם ואמרו להם רבותינו
 הגיע זמן קריאת שמע של שחרית :

אמר רבי אלעזר בן עזריה הרי אני כבן שבעים שנה
 ולא זכיתי שהאמר יציאת מצרים בלילות עד
 שדרשה בן זומא • שנאמר למען תזכר את יום צאתך
 מארץ מצרים כל ימי חייך • ימי חייך הימים • כל
 ימי חייך להביא הלילות • וחכמים אומרים ימי חייך
 העולם הזה • כל ימי חייך להביא לימות המשיח :

ברוך המקום • ברוך הוא • ברוך שנתן תורה לעמו
 ישראל • ברוך הוא • כנגד ארבעה בנים דברה
 תורה • אחד חכם • ואחד רשע • ואחד תם • ואחד
 שאינו יודע לשאול :

חכם מה הוא אומר מה העדות והחקים והמשפטים
 אשר צוה יהוה אלהינו אתכם ואף אתה אומר
 לו בלהכות הפסח אין מפטירין אחר הפסח אפיקומן :

רשע

(א) דברים טז ג: (ב) שם ז כ:



רִשָּׁע מִה הוּא אוֹמֵר מֶה הָעֲבוּדָה הַזֹּאת לָכֶם • לָכֶם
וְלֹא לוֹ • וּלְפִי שֶׁהוֹצִיא אֶת־עַצְמוֹ מִן הַכָּלָל
כִּפְר בְּעֶקֶר • וְאִף אֶתֶּה הִקְהָה אֶת־שְׁנֵי וְאָמַר לוֹ
בְּעֶבֶר זֶה עָשָׂה יְהוָה לִי בְּצֵאתִי מִמִּצְרַיִם • לִי וְלֹא לוֹ
אֵלֹהֵי הָיָה שֵׁם לֹא הָיָה נִגְאָל :

הַתָּם מִה הוּא אוֹמֵר מֶה זֹאת • וְאָמַרְתְּ אֵלָיו בְּחֹזֶק יָד
הוֹצִיאָנוּ יְהוָה מִמִּצְרַיִם מִבֵּית עֲבָדִים :

וְשִׂיאֵינוּ יוֹדֵעַ לְשֹׂאֵל אֶת פֶּתַח לוֹ שְׁנֵאמַר וְהַגְדַּת
לְבִנְךָ בַּיּוֹם הַהוּא לֵאמֹר בְּעֶבֶר זֶה עָשָׂה יְהוָה
לִי בְּצֵאתִי מִמִּצְרַיִם :

יְכוּל מֵרֵאשִׁי חֲדָשׁ תִּלְמוּד לוֹמַר בַּיּוֹם הַהוּא אֵי בַּיּוֹם
הַהוּא יְכוּל מִבְּעוֹד יוֹם תִּלְמוּד לוֹמַר בְּעֶבֶר זֶה •
בְּעֶבֶר זֶה לֹא אָמַרְתִּי אֵלֹא בְּשָׂעָה שִׁישׁ מִצָּה וּמְרוֹר
מִנְחִים לְפָנֶיךָ :

מִתַּחֲלָה עוֹבְדֵי עֲבוּדָה זָרָה הָיוּ אֲבוֹתֵינוּ וְעַכְשָׁו
קָרְבָנוּ הַמָּקוֹם לְעֲבֹדָתוֹ • שְׁנֵאמַר וַיֹּאמֶר
יְהוֹשֻׁעַ אֶל־כָּל־הָעָם כֹּה־אָמַר יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל
בְּעֶבֶר הִנְחָר יֵשְׁבוּ אֲבוֹתֵיכֶם מֵעוֹלָם תֵּרַח אָבִי אֲבִרָהָם
וְאָבִי נַחֲוֹר וַיַּעֲבְדוּ אֱלֹהִים אֲחֵרִים :

וַאֲקַח אֶת־אֲבִיכֶם אֶת־אֲבִרָהָם מֵעֶבֶר הִנְחָר וְאוֹלָךְ
אוֹתוֹ בְּכָל־אֶרֶץ כְּנָעַן וְאָרַב אֶת־זֶרְעוֹ וְאַתָּן לוֹ
אֶת־יִצְחָק : וְאַתָּן לְיִצְחָק אֶת־יַעֲקֹב וְאַת־עֵשָׂו וְאַתָּן

לעשו

*וארבה קרי.

(א) שמות יב כו : (ב) שם יג ת : (ג) שם שם יד : (ד) שם שם ת : (ה) יהושע כז ב : (ו) שם שם ג : (ז) שם שם ד :

לַעֲשׂוֹ אֶת־הַר שַׁעִיר לְרִשֶׁת אוֹתוֹ וַיַּעֲקֹב וּבְנָיו
יָרְדוּ מִצְרַיִם:

בְּרוּךְ שׁוֹמֵר הַבְּטָחָתוֹ לְיִשְׂרָאֵל • בְּרוּךְ הוּא שֶׁהַקְדוּשׁ
בְּרוּךְ הוּא חָשַׁב אֶת־הַקֶּץ לַעֲשׂוֹת כְּמָה שֶׁאָמַר
לְאַבְרָהָם אֲבִינוּ בְּבְרִית בֵּין הַבְּתָרִים • שֶׁנֶּאֱמַר וַיֹּאמֶר
לְאַבְרָם יָדַע תֵּדַע כִּי גֵר יִהְיֶה זְרַעְךָ בְּאֶרֶץ לֹא לָהֶם
וַעֲבָדוּם וְעָנּוּ אֹתָם אַרְבַּע מֵאוֹת שָׁנָה: וְגַם אֶת־הַגּוֹי
אֲשֶׁר יַעֲבָדוּ דָן אֲנִכִי וְאַחֲרָי כִּן יֵצֵא בְּרִכּוּשׁ גָּדוֹל:

צריך להגביה הכוס ולכסות הפת כן כתב האר"י ז"ל:

וְהִיא שְׁעֵמֻדָּה לְאַבוֹתֵינוּ וְלָנוּ שְׁלֹא אַחַד בְּלִבְדָּ עָמַד
עָלֵינוּ לְכַלּוֹתֵנוּ אֶלָּא שֶׁבְכַל־דּוֹר וְדוֹר עוֹמְדִים
עָלֵינוּ לְכַלּוֹתֵנוּ • וְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מְצִילֵנוּ מִיָּדָם:

יעמיד הכוס ויגלה הפת:

צֵא וְלָמַד מִהַבְּקֵשׁ לְכֵן הָאֲרָמִי לַעֲשׂוֹת לַיַּעֲקֹב
אֲבִינוּ • שֶׁפָּרְעָה לֹא גָזַר אֶלָּא עַל הַזְּכָרִים וְלָכֵן
בִּקֵּשׁ לַעֲקוֹר אֶת־הַכֹּל • שֶׁנֶּאֱמַר אֲרָמִי אֲבִי
וַיֵּרַד מִצְרַיִם וַיְגַר שָׁם בְּמַתִּי מֵעַט וַיְהִי שָׁם לְגוֹי גָּדוֹל
עֲצוּם וְרַב:

וַיֵּרַד מִצְרַיִם אֲנִים עַל פִּי הַדְּבוּר • וַיְגַר שָׁם מְלִמַּד
שְׁלֹא יָרַד יַעֲקֹב אֲבִינוּ לְהַשְׁתַּקֵּעַ בְּמִצְרַיִם אֶלָּא
לְגוֹר שָׁם • שֶׁנֶּאֱמַר וַיֹּאמְרוּ אֵל פָּרְעָה לְגוֹר בְּאֶרֶץ
כְּאֵנוּ כִּי אֵין מִרְעָה לְצֹאן אֲשֶׁר לַעֲבָדֶיךָ כִּי כִבֵּד הָרַעַב
בְּאֶרֶץ כְּנָעַן וְעַתָּה יֵשְׁבוּ נָא עֲבָדֶיךָ בְּאֶרֶץ גֹּשֶׁן:

בְּמַתִּי מֵעַט כְּמָה שֶׁנֶּאֱמַר בְּשִׁבְעִים נֶפֶשׁ יָרְדוּ

אבתוך

(א) בראשית טו יג: (ב) שם שם יד: (ג) דברים כו ה: (ד) בראשית מז ד: (ה) דברים י כב:



אֲבֹתֶיךָ מִצְרִימָה וְעַתָּה שְׂמֹךְ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ כְּבוֹכְבֵי
 הַשָּׁמַיִם לָרַב: וַיְהִי שֵׁם לְגוֹי מִלְּמַד שֶׁהָיוּ יִשְׂרָאֵל
 מִצְיָנִים שָׁם: גְּדוֹל עֲצוּם כְּמָה שֶׁנֶּאֱמַר וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל
 פָּרוּ וַיִּשְׂרְצוּ וַיִּרְבוּ וַיַּעֲצְמוּ בְּמֵאד מְאֹד וַתִּפְלֵא הָאָרֶץ
 אֲתָם: וְרַב כְּמָה שֶׁנֶּאֱמַר וְאָעֵבֶר עֲלֶיךָ וְאֶרְאֶךָ
 מִתְּבוֹסֶסֶת בְּדַמְיֶךָ וְאֶמַר לְךָ בְּדַמְיֶךָ חַי וְאֶמַר לְךָ
 בְּדַמְיֶךָ חַי: רַבְּבָה כְּצִמְחַת הַשָּׂדֶה נִתְתִּיךָ וַתִּרְבִּי
 וַתִּגְדְּלִי וַתְּבוֹאֵי בְּעֵדֵי עַדְיִים שְׂדֵיִם נִכְנְוּ וּשְׁעָרֶיךָ צִמְחָה
 וְאֵת עֵרֶם וְעָרִיָּה:

וַיִּרְעוּ אֲתָנוּ הַמִּצְרִים וַיַּעֲנוּנוּ וַיִּתְּנוּ עֲלֵינוּ עֲבֹדָה קָשָׁה: וַיִּרְעוּ
 אֲתָנוּ הַמִּצְרִים כְּמָה שֶׁנֶּאֱמַר הִכָּה נִתְחַכְּמָה לָּו פֶּן יִרְבֶּה
 וַיְהִי כִּי תִקְרָאנָה מִלְחָמָה וְנוֹסֵף גַּם הוּא עַל־שְׂאֵינֵנוּ וְנִלְחַם בָּנוּ
 וְעָלָה מִן הָאָרֶץ: וַיַּעֲנוּנוּ כְּמָה שֶׁנֶּאֱמַר וַיִּשְׁיִמוּ עָלָיו שְׂרֵי מִסִּים
 לְכַמֵּן עֲנֹתוֹ כְּסִבְלָתָם וַיִּבְּן עָרֵי מִסְכְּנוֹת לְפָרְעָה אֶת־פְּתָם וְאֶת־
 רַעֲמֶסֶס: וַיִּתְּנוּ עֲלֵינוּ עֲבֹדָה קָשָׁה כְּמָה שֶׁנֶּאֱמַר וַיַּעֲבֹדוּ מִצְרַיִם
 אֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּפָרֶךְ: וַיִּמְרְרוּ אֶת־חַיִּיהֶם בְּעֲבֹדָה קָשָׁה בְּהַמֵּר
 וּבִלְבָנִים וּבְכָל־עֲבֹדָה בְּשָׂדֶה אֶת כָּל־עֲבֹדָתָם אֲשֶׁר עֲבָדוּ
 בָּהֶם בְּפָרֶךְ:

וַנִּצְעַק אֱלֹהֵי־יְהוָה אֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ וַיִּשְׁמַע יְהוָה אֶת־
 קִלְנוּ וַיִּרְא אֶת־עֲנֵינוּ וְאֶת־עֲמָלְנוּ וְאֶת־לַחֲצֵנוּ:
 וַנִּצְעַק אֱלֹהֵי־יְהוָה אֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ כְּמָה שֶׁנֶּאֱמַר וַיְהִי
 בַּיָּמִים הַרְּבִים הָהֵם וַיָּמָת מִלֶּךְ מִצְרַיִם וַיֵּאָנְחוּ בְנֵי
 יִשְׂרָאֵל מִן הָעֲבֹדָה וַיִּזְעְקוּ וַתַּעַל שׁוֹעַתָּם אֶל־הָאֱלֹהִים
 מִן הָעֲבֹדָה:

וַיִּשְׁמַע יְהוָה אֶת־קוֹלְנוּ כְּמָה שֶׁנֶּאֱמַר וַיִּשְׁמַע אֱלֹהִים אֶת־נַאֲקָתָם

ויוזכר

(א) דברים כו ה: (ב) שמות א: (ג) יחזקאל טו י: (ד) שם שם: (ה) שמות א י: (ו) שם א יא: (ז) שם שם יג:
 (ח) שם שם יד: (ט) שם ב כג: (י) שם ב כד:



הגדה של פסח

וַיִּזְכֹּר אֱלֹהִים אֶת־בְּרִיתוֹ אֶת־אַבְרָהָם אֶת־יִצְחָק וְאֶת־יַעֲקֹב :
וַיֵּרָא אֶת־עַנְיָנוּ זֶה פְּרִשׁוֹת דֶּרֶךְ אֶרֶץ כְּמֵה שְׁנַאמֵר וַיֵּרָא אֱלֹהִים
אֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיַּדַּע אֱלֹהִים :

וְאֶת־עַמְלָנוּ אֵלֹהֵי הַבְּנִים כְּמֵה שְׁנַאמֵר כֹּל הַבֵּן הַיְלֹוד הַיְאֹרֶה
תִּשְׁלִיכֻהוּ וּכְל־הַבַּת תַּחֲיוֹן : וְאֶת־לֶחֶצְנוּ זֶה הַדַּחַק כְּמֵה
שְׁנַאמֵר וְגַם רֵאִיתִי אֶת־הַלַּחֲץ אֲשֶׁר מַצְרִים לֹחֲצִים אִתְּם :
וַיִּזְצִיאֲנוּ יְהוָה מִמִּצְרַיִם בְּיַד חֲזָקָה וּבְזֹרַע נְטוּיָה וּבְמֵרָא גְדוֹל
וּבְאֹתוֹת וּבְמִפְתָּיִם : וַיִּזְצִיאֲנוּ יְהוָה מִמִּצְרַיִם לֹא עַל יְדֵי
מַלְאָךְ וְלֹא עַל יְדֵי שַׂרְף וְלֹא עַל יְדֵי שְׁלִיחַ אֱלֹהֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
בְּכַבּוֹדוֹ וּבְעַצְמוֹ • שְׁנַאמֵר וְעַבְרַתִּי בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם בְּלֵילָה הַזֶּה
וְהַכִּיתִי כָל־בְּכוֹר בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם מֵאֲדָם וְעַד בְּהֵמָה וּבְכָל־אֱלֹהֵי
מִצְרַיִם אֲעַשֶׂה שְׁפָטִים אֲנִי יְהוָה : וְעַבְרַתִּי בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם אֲנִי וְלֹא
מַלְאָךְ • וְהַכִּיתִי כָל בְּכוֹר בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם אֲנִי וְלֹא שַׂרְף • וּבְכָל־
אֱלֹהֵי מִצְרַיִם אֲעַשֶׂה שְׁפָטִים אֲנִי וְלֹא הַשְּׁלִיחַ • אֲנִי יְהוָה • אֲנִי
הוּא וְלֹא אֲחֵר :

בְּיַד חֲזָקָה זֶה הַדְּבָר כְּמֵה שְׁנַאמֵר הִנֵּה יַד יְהוָה הוֹיָה בְּמִקְנֶךָ
אֲשֶׁר בְּשֹׁדֶה בְּסוּסִים בַּחֲמָרִים בַּגְּמָלִים בַּבָּקָר וּבְצֹאן דֶּבֶר
כְּבֵד מְאֹד : וּבְזֹרַע נְטוּיָה זֶה הַחֶרֶב כְּמֵה שְׁנַאמֵר וְחָרְבוּ שְׁלֹפָה
בְּיָדוֹ נְטוּיָה עַל יְרוּשָׁלַיִם • וּבְמֵרָא גְדוֹל זֶה גְלוּי שְׂכִינָה כְּמֵה שְׁנַאמֵר
אוֹ הַנְּסָה אֱלֹהִים לָבֹא לַקַּחַת לֹא גוֹי מִקְרֵב גוֹי בְּמִסַּת בְּאֹתוֹת
וּבְמוֹפְתִים וּבְמַלְחָמָה וּבְיַד חֲזָקָה וּבְזֹרַע נְטוּיָה וּבְמוֹרָאִים גְּדוֹלִים
כְּכָל אֲשֶׁר עָשָׂה לָכֶם יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם בְּמִצְרַיִם לְעֵינֶיךָ : וּבְאֹתוֹת
זֶה הַמִּטָּה כְּמֵה שְׁנַאמֵר וְאֶת־הַמִּטָּה הַזֶּה תִּקַּח בְּיָדְךָ אֲשֶׁר
תַּעֲשֶׂה־בוֹ אֶת־הָאֹתוֹת : וּבְמוֹפְתִים זֶה הַדָּם כְּמֵה שְׁנַאמֵר וְנִתְּתִי
מוֹפְתִים בְּשָׁמַיִם וּבְאֶרֶץ

באמירת דם ואש ותמרות עשן ישפוך ג' שפיקות ואין ליטול באצבע לשפוך כ"א בכוס עצמו וישפוך לתוך כלי שבור (ויכוח שהכוס הוא סוד המלכות ושופך מהיין שבתוכו סוד האף והזעם שבה ע"י כח הבינה לתוך כלי שבור סוד הקליפה שנקראת ארוך):

דָם וָאֵשׁ וְתַמְרוֹת עֵשֶׂן :

דבר

(א) שמות ב כה: (ב) שם א כב: (ג) שם ג ט: (ד) דברים כו ח: (ה) שמות יב ב: (ו) שם ט ג: (ז) דה"א כא טז:
(ח) דברים ד לד: (ט) שמות ד יז: (י) יואל ג ג (הוא פסוק אחד. דם וכו):



דָּבָר אַחַר בְּיַד חֲזָקָה שְׁתֵּימִים • וּבְזִרְעֵי נְטוּיָה שְׁתֵּימִים • וּבְמִזְרָא
גְּדֵל שְׁתֵּימִים • וּבְאֵתוֹת שְׁתֵּימִים • וּבְמִפְתֵּימִים שְׁתֵּימִים :

אֵלֹהֵי עֶשֶׂר מִבּוֹת שֶׁהֵבִיא הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עַל הַמִּצְוִיִּים
בְּמִצְוִיִּים • וְאֵלֹהֵי הֵן :

באמירת עשר מכות ישפור עשר שפיקות מהכוס עצמו כנ"ל (ויכוין בשפיקה גם כן כנ"ל) ומה שנשאר בכוס
(נעשה סוד יין המשמח לכך) לא ישפור אלא יוסיף יין:

דָּם • צְפֻרְתָּע • בְּנִים • עָרוֹב • דְּבָר • שְׁחִין • בָּרֵד •
אַרְבָּה • חֲשֵׁךְ • מִפֶּת בְּכוֹרוֹת :

רַבִּי יְהוּדָה הָיָה נוֹתֵן בָּהֶם סְמָנִים :

דְּצִ"ד • עַד"ש • בְּאֵח"ב :

רַבִּי יוֹסֵי הַגִּלְגָּלִי אוֹמֵר מִנֵּן אֶתָּה אוֹמֵר שְׁלָקוּ הַמִּצְוִיִּים בְּמִצְוִיִּים
עֶשֶׂר מִבּוֹת וְעַל הַיָּם לָקוּ חַמְשִׁים מִבּוֹת • בְּמִצְוִיִּים מָה הוּא
אוֹמֵר וַיֹּאמְרוּ הַחֲרַטְמִים אֶל־פְּרֻעָה אֲצַבֵּעַ אֱלֹהִים הִיא • וְעַל הַיָּם
מָה הוּא אוֹמֵר וַיֵּרָא יִשְׂרָאֵל אֶת־יְהוָה הַגְּדוֹלָה אֲשֶׁר עָשָׂה יְהוָה
בְּמִצְוִיִּים וַיֵּרְאוּ הָעַם אֶת־יְהוָה וַיֹּאמְינוּ בִּיהוָה וּבְמֹשֶׁה עַבְדּוֹ :
כְּמָה לָקוּ בְּאֲצַבֵּעַ עֶשֶׂר מִבּוֹת • אֲמֹר מֵעַתָּה בְּמִצְוִיִּים לָקוּ עֶשֶׂר
מִבּוֹת • וְעַל הַיָּם לָקוּ חַמְשִׁים מִבּוֹת :

רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר מִנֵּן שְׁפָל־מִכָּה וּמִכָּה שֶׁהֵבִיא
הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עַל הַמִּצְוִיִּים בְּמִצְוִיִּים הַיְתָה
שֶׁל אַרְבַּע מִבּוֹת שֶׁנֶּאֱמַר יִשְׁלַח בָּם חֲרוֹן אַפּוֹ עֲבָרָה
וְזַעַם וְצָרָה מִשְׁלַחַת מִלְּאֲכֵי רָעִים : עֲבָרָה אַחַת • וְזַעַם
שְׁתֵּימִים • וְצָרָה שְׁלֹשׁ • מִשְׁלַחַת מִלְּאֲכֵי רָעִים אַרְבַּע •
אֲמֹר מֵעַתָּה בְּמִצְוִיִּים לָקוּ אַרְבָּעִים מִבּוֹת • וְעַל הַיָּם
לָקוּ מֵאֲתֵימִים מִבּוֹת :

רַבִּי עֲקִיבָא אוֹמֵר מִנֵּן שְׁפָל־מִכָּה וּמִכָּה שֶׁהֵבִיא
הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עַל הַמִּצְוִיִּים בְּמִצְוִיִּים הַיְתָה

של

(א) שמות ח טו: (ב) שם יד לא: (ג) תהלים עח מט:



שֶׁל חֲמֵשׁ מִכּוֹת • שֶׁנֶּאֱמַר יִשְׁלַח בָּם חֲרוֹן אַפּוֹ עֲבָרָה
וְזַעַם וְצָרָה מִשְׁלַחַת מִלְּאֲכֵי רָעִים • חֲרוֹן אַפּוֹ אַחַת •
עֲבָרָה שְׁתַּיִם • וְזַעַם שְׁלֹשׁ • וְצָרָה אַרְבַּע • מִשְׁלַחַת
מִלְּאֲכֵי רָעִים חֲמֵשׁ • אָמור מֵעַתָּה בְּמִצְרַיִם לָקוּ
חַמְשִׁים מִכּוֹת • וְעַל הַיָּם לָקוּ חַמְשִׁים וּמֵאֲתַיִם מִכּוֹת :

בְּמָה מַעֲלוֹת טוֹבוֹת לְמָקוֹם עָלֵינוּ :

אֱלוֹ הוֹצִיאָנוּ מִמִּצְרַיִם וְלֹא עָשָׂה בָּהֶם שְׁפָטִים דִּינֵנוּ :
אֱלוֹ עָשָׂה בָּהֶם שְׁפָטִים וְלֹא עָשָׂה בְּאֱלֹהֵיהֶם דִּינֵנוּ :
אֱלוֹ עָשָׂה בְּאֱלֹהֵיהֶם וְלֹא הִרְג אֶת־בְּכוֹרֵיהֶם דִּינֵנוּ :
אֱלוֹ הִרְג אֶת־בְּכוֹרֵיהֶם וְלֹא נָתַן לָנוּ אֶת־מִמוֹנָם דִּינֵנוּ :
אֱלוֹ נָתַן לָנוּ אֶת־מִמוֹנָם וְלֹא קָרַע לָנוּ אֶת־הַיָּם דִּינֵנוּ :
אֱלוֹ קָרַע לָנוּ אֶת־הַיָּם וְלֹא הִעֲבִירָנוּ בְּתוֹכּוֹ בַּחֲרָבָה דִּינֵנוּ :
אֱלוֹ הִעֲבִירָנוּ בְּתוֹכּוֹ בַּחֲרָבָה וְלֹא שָׁקַע צָרֵינוּ בְּתוֹכּוֹ דִּינֵנוּ :
אֱלוֹ שָׁקַע צָרֵינוּ בְּתוֹכּוֹ וְלֹא סַפַּק צָרְפָנוּ בְּמִדְבָּר אַרְבָּעִים שָׁנָה דִּינֵנוּ :
אֱלוֹ סַפַּק צָרְפָנוּ בְּמִדְבָּר אַרְבָּעִים שָׁנָה וְלֹא הֵאֱכִילָנוּ אֶת־הַמֶּן דִּינֵנוּ :
אֱלוֹ הֵאֱכִילָנוּ אֶת־הַמֶּן וְלֹא נָתַן לָנוּ אֶת־הַשֶּׁבֶת דִּינֵנוּ :
אֱלוֹ נָתַן לָנוּ אֶת־הַשֶּׁבֶת וְלֹא קָרַבְנוּ לְפָנֵי הַר־סִינִי דִּינֵנוּ :
אֱלוֹ קָרַבְנוּ לְפָנֵי הַר־סִינִי וְלֹא נָתַן לָנוּ אֶת־הַתּוֹרָה דִּינֵנוּ :
אֱלוֹ נָתַן לָנוּ אֶת־הַתּוֹרָה וְלֹא הִכְנִיסָנוּ לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל דִּינֵנוּ :
אֱלוֹ הִכְנִיסָנוּ לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל וְלֹא בָנָה לָנוּ אֶת־בֵּית־הַבְּחִירָה דִּינֵנוּ :

עַל־אֶחָת בְּמָה וּבְמָה טוֹבָה כְּפוּלָה וּמְכַפֶּלֶת לְמָקוֹם עָלֵינוּ •
שֶׁהוֹצִיאָנוּ מִמִּצְרַיִם • וְעָשָׂה בָּהֶם שְׁפָטִים • וְעָשָׂה בְּאֱלֹהֵיהֶם •
וְהִרְג אֶת־בְּכוֹרֵיהֶם • וְנָתַן לָנוּ אֶת־מִמוֹנָם • וְקָרַע לָנוּ אֶת־הַיָּם •
וְהִעֲבִירָנוּ בְּתוֹכּוֹ בַּחֲרָבָה • וְשָׁקַע צָרֵינוּ בְּתוֹכּוֹ • וְסַפַּק צָרְפָנוּ
בְּמִדְבָּר אַרְבָּעִים שָׁנָה • וְהֵאֱכִילָנוּ אֶת־הַמֶּן • וְנָתַן לָנוּ אֶת־הַשֶּׁבֶת •
וְקָרַבְנוּ לְפָנֵי הַר־סִינִי • וְנָתַן לָנוּ אֶת־הַתּוֹרָה • וְהִכְנִיסָנוּ לְאֶרֶץ
יִשְׂרָאֵל • וּבָנָה לָנוּ אֶת־בֵּית־הַבְּחִירָה לְכַפֵּר עַל כָּל־עֲוֹנוֹתֵינוּ :

רבן

(א) תהלים עח מט:



רַבֵּן גַּמְלִיאֵל הָיָה אוֹמֵר כָּל שְׁלֹא אָמַר שְׁלֹשָׁה דְבָרִים
 אֵלּוּ בַּפֶּסַח לֹא יֵצֵא יְדֵי חוּבָתוֹ • וְאֵלּוּ הֵן : פֶּסַח •
 מִצֵּה • וּמְרוֹר :

פֶּסַח שֶׁהָיוּ אֲבוֹתֵינוּ אוֹכְלִים בְּזִמְנֵי שְׁבִית־הַמִּקְדָּשׁ קָיָם עַל־שׁוֹם
 מָה • עַל־שׁוֹם שֶׁפֶסַח הַמָּקוֹם עַל־פְּתֵי אֲבוֹתֵינוּ בְּמִצְרַיִם •
 שֶׁנֶּאֱמַר וְאִמְרַתֶּם זִכַּר פֶּסַח הוּא לַיהוָה אֲשֶׁר פֶּסַח עַל־פְּתֵי בְנֵי
 יִשְׂרָאֵל בְּמִצְרַיִם בְּנִגְפוֹ אֶת־מִצְרַיִם וְאֶת־בְּתֵינֵנוּ הִצִּיל וַיִּקַּד
 הָעַם וַיִּשְׁתַּחֲוּוּ :

נוטל הפרוסה בידו ויאמר:

מִצֵּה זֶה שְׂאֵנוּ אוֹכְלִים עַל־שׁוֹם מָה • עַל־שׁוֹם שְׁלֹא הִסְפִּיק בְּצַקַּת
 שָׁר אֲבוֹתֵינוּ לְהַחֲמִיץ עַד שֶׁנִּגְלָה עֲלֵיהֶם מִלֶּךְ מַלְכֵי־
 הַמְּלָכִים הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וּגְאֹלָם • שֶׁנֶּאֱמַר וַיֹּאפֹּו אֶת־הַבֶּצֶק
 אֲשֶׁר הוֹצִיאוּ מִמִּצְרַיִם עֲגוֹת מִצּוֹת כִּי לֹא חֲמִץ כִּי גִרְשׁוֹ מִמִּצְרַיִם
 וְלֹא יִכְלָו לְהַתְּמַהֵמָה וְגַם צִדָּה לֹא עָשׂוּ לָהֶם :

נוטל המרור בידו ויאמר:

מְרוֹר זֶה שְׂאֵנוּ אוֹכְלִים עַל־שׁוֹם מָה • עַל־שׁוֹם שֶׁמְרוֹרוֹ הַמִּצְרַיִם
 אֶת־חַיֵּי אֲבוֹתֵינוּ בְּמִצְרַיִם • שֶׁנֶּאֱמַר וַיִּמְרְרוּ אֶת־חַיֵּיהֶם
 בַּעֲבֹדָה קָשָׁה בַּחֲמֹר וּבְקִלְבַּנִּים וּבְכִלְעֵבוּדָה בַּשָּׂדֶה אֶת כָּל־
 עַבְדֹתֶם אֲשֶׁר עָבְדוּ בָהֶם בְּפִרְךָ :

בְּכַל־יְדוֹר וְדוֹר הֵיב אֲדָם קְרָאוֹת אֶת־עַצְמוֹ כְּאֵלּוּ הוּא יֵצֵא
 מִמִּצְרַיִם • שֶׁנֶּאֱמַר וְהִגַּדְתָּ לְבְנֶךָ בַּיּוֹם הַהוּא לֵאמֹר בַּעֲבוּר
 זֶה עָשָׂה יְהוָה לִי בְּצֵאתִי מִמִּצְרַיִם : לֹא אֶת־אֲבוֹתֵינוּ בְּלֶכֶד גָּאֵל
 הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מִמִּצְרַיִם אֶלְאִי אֵף אוֹתָנוּ גָּאֵל עַמָּהֶם • שֶׁנֶּאֱמַר
 וְאוֹתָנוּ הוֹצִיא מִשָּׁם לְמַעַן הִבִּיא אוֹתָנוּ לְתֵת לָנוּ אֶת־הָאָרֶץ
 אֲשֶׁר נִשְׁבַּע לְאֲבוֹתֵינוּ :

יכסה את הפת ויגביה את הכוס ואוחזו בידו עד סיום ברכת אשר גאלנו:

לְפִיכָךְ אֲנַחְנוּ חַיִּים לְהוֹדוֹת לְהַלֵּל לְשַׁבַּח לְפָאֵר
 לְרוֹמֵם לְהַדַּר לְבָרֵךְ לְעִלָּה וּלְקַלֵּם • לְמִי

שעשה

(א) שמות יב כז: (ב) שם שם לט: (ג) שם א יד: (ד) שם יג ת: (ה) דברים ז כג:



שְׁעֵשָׂה לְאֲבוֹתֵינוּ וְלָנוּ אֶת־כָּל־הַנְּסִים הָאֵלֶּיךָ הוֹצֵיאָנוּ
 מֵעֲבָדוֹת לְחֵרוֹת • מִיַּגְוֹן לְשִׂמְחָה • וּמֵאֲבֵל לְיוֹם טוֹב •
 וּמֵאֲפֵלָה לְאוֹר גְּדוֹל • וּמִשְׁעָבוֹד לְגִאֲלָה • וְנֹאמֵר
 לְפָנֶיךָ הַלְלוּיָהּ :

א הַלְלוּיָהּ | הַלְלוּ עִבְרֵי יְהוָה הַלְלוּ אֶת־שֵׁם יְהוָה :
 ב יְהִי שֵׁם יְהוָה מְבָרָךְ מֵעַתָּה וְעַד־עוֹלָם :
 ג מִמְזוֹר־חֲשָׁמֶשׁ עַד־מְבוֹאוֹ מִהַרְלֵל שֵׁם יְהוָה : ד רַם עַל־
 כָּל־גּוֹיִם | יְהוָה עַל־הַשָּׁמַיִם כְּבוֹדוֹ : ה מִי כִּיְהוָה אֱלֹהֵינוּ
 הַמְּגַבִּיהֵי לְשֵׁבֶת : ו הַמְּשִׁפִּילֵי לְרֹאוֹת בַּשָּׁמַיִם וּבָאָרֶץ :
 ז מְקַיְמֵי מִעֲפָר דָּל מֵאֲשַׁפֵּת יָרִים אֲבִיוֹן : ח לְהוֹשִׁיבֵי
 עַם־גְּדִיבִים עִם גְּדִיבֵי עַמּוֹ : ט מוֹשִׁיבֵי אֶעֱקֶרֶת הַבַּיִת
 אִם־הַבָּנִים שְׂמֵחָה הַלְלוּיָהּ :

א בְּצֵאת יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם בַּיַּת יַעֲקֹב מֵעַם לֵעָו :
 ב הִיְתָה יְהוּדָה לְקָדְשׁוֹ יִשְׂרָאֵל מִמְּשֻׁלוֹתָיו :
 ג הַיָּם רָאָה וַיִּנָּס הַיַּרְדֵּן יָסַב לְאַחֹר : ד הַהָרִים רָקְדוּ
 כְּאֵילִים גְּבַעוֹת כְּבְנֵי־צֹאן : ה מִהַרְלֵל הַיָּם כִּי תִנוֹס הַיַּרְדֵּן
 תִּסַּב לְאַחֹר : ו הַהָרִים תִּרְקְדוּ כְּאֵילִים גְּבַעוֹת כְּבְנֵי־
 צֹאן : ז מִלְּפָנֶי אֲדוֹן חוֹלֵי אָרֶץ מִלְּפָנֶי אֱלֹהֵי יַעֲקֹב :
 ח הַהַפְּכֵי הַצּוֹר אֲנִים־מָיִם חֲלָמִישׁ לְמַעֲנֵי־מָיִם :

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מְלֶכֶד הָעוֹלָם אֲשֶׁר גָּאֲלָנוּ
 וְגִאֲלָ אֶת־אֲבוֹתֵינוּ מִמִּצְרַיִם וְהַגִּיעֵנוּ הַלְלוּיָהּ
 הַזֶּה לְאַכְל־בּוֹ מִצֵּה וּמְרוֹר • כֵּן יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְאֵלֵהֵי
 אֲבוֹתֵינוּ יִגִּיעֵנוּ לְמוֹעֲדִים וְלְרִגְלִים אַחֲרִים הַבָּאִים
 לְקִרְאָתָנוּ לְשָׂרוֹם שְׂמֵחִים כְּבִנְיָן עֵרֶךְ וְשִׂשִׁים

בעבודתך

בְּעִבּוּדֵיךָ וְנֹאכַל שָׁם מִן הַזִּבְחִים וּמִן הַפְּסָחִים
 (במוצאי שבת מן הפסחים ומן הזבחים) **אֲשֶׁר יִגִּיעַ דָּמָם עַל קִיר**
מִזִּבְחֶךָ לְרִצּוֹן וְנִוְדָה לְךָ שִׁיר חֲדָשׁ עַד גְּאֻלְתָּנוּ וְעַל
פְּדוּת נַפְשֵׁנוּ: בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה גְּאֹל יִשְׂרָאֵל:

ומברך ושותה בהסיבה:

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם בּוֹרֵא פְּרֵי הַנֶּפֶן:

רחצה ואחר כך נוטל ידיו ומברך על נטילת ידים:

מוציא ויקח המצות כסדר שהניחם הפרוסה בין שתי השלימות ויאחזם בידו ויברך:

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם הַמוֹצִיא לֶחֶם מִן הָאָרֶץ:

מצה ולא יבצע מהן אלא יניח המצה השלישית להשמט מידו ויברך על הפרוסה עם העליונה טרם ישברם ברכה זו. ויכוין לפטור ג"כ אכילת הכריכה שממצה השלישית וגם אכילת האפיקומן יפטור בברכה זו:

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו וְצִוָּנוּ עַל
אֲכִילַת מִצָּה:

ואח"כ יבצע כזית מכל אחד משניהן ויאכלם ביחד ובהסיבה:

מרור ואחר כך יקח כזית מרור ויטבל בחרוסת וינער בחרוסת מעליו כדי שלא יתבטל טעם המרירות ויברך ברכה זו:

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו וְצִוָּנוּ עַל
אֲכִילַת מָרֹר: וְיֹאכְלֵנוּ בְּלִי הַסִּיבָה:

כורך ואח"כ יקח מצה ג' וחזרת עמה כשיעור כזית ויטבול בחרוסת ויכרכם ביחד ויאמר זה:

כֵּן עָשָׂה הַלַּל בְּיָמֵינוּ שֶׁבֵּית הַמִּקְדָּשׁ הָיָה קָיָם הָיָה כֹּרֵךְ פֶּסַח מִצָּה וּמָרֹר
וְאוֹכֵל בְּיַחַד • כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר עַל מִצּוֹת וּמָרֹרִים יֹאכְלֵהוּ:

ויאכלם ביחד [ובהסיבה. טוש"ע סימן תע"ה. הגהה מסדור אדמו"ר בעל צ"צ ז"ל]:

שלחן עורך ואחר כך אוכל ושותה כדי צרכו ויכול לשתות יין בין כוס ב' לג':

צפון ואח"כ יקח האפיקומן ויחלקו לכל בני ביתו לכל אחד כזית ויזהר שלא ישתה אחר אפיקומן ויאכל בהסיבה וצריך לאכלו קודם חצות:

ברך ואח"כ מוזגין כוס שלישי ואומר עליו בהמ"ז:

(א) במדבר ט יא:



הגדה של פסח

א לְשִׁיר הַמַּעֲלוֹת בְּשׁוֹב יְהוָה אֶת־שִׁיבַת צִיּוֹן הֵינּוּ כְּהַלְמִים:
 ב אִזּוּ יִמְלֵא שְׁחוֹק פִּינוּ וּלְשׁוֹנֵנוּ רִנָּה אִזּוּ יֹאמְרוּ בְּנוֹסִים
 הַגְּדִיל יְהוָה לַעֲשׂוֹת עִם־אֱלֹהִים: ג הַגְּדִיל יְהוָה לַעֲשׂוֹת עִמָּנוּ
 הֵינּוּ שְׂמֵחִים: ד שׁוֹבָה יְהוָה אֶת־שִׁבְתֵּנוּ בְּאִפְיקִים בְּנִגְבִּי:
 ה הַזְרָעִים בְּדַמְעָה בְּרִנָּה יִקְצְרוּ: ו הַלֹּחֶף יִלָּךְ | וּבִכָּה נִשְׂא מִשְׁדֵּי־
 הַזֶּרַע בְּאֵיבָא בְּרִנָּה נִשְׂא אֲלֻמֹּתָיו:

א לְבִנְי־קִרַח מְזֻמּוֹר שִׁיר יְסוּדָתוֹ בְּהַר־רֵי־קֹדֶשׁ: ב אֲהֵב יְהוָה
 שְׁעָרֵי צִיּוֹן מִכָּל מוֹשְׁבֹת יַעֲקֹב: ג נִכְבְּדוֹת מְדַבֵּר בְּךָ
 עִיר הָאֱלֹהִים סֶלָה: ד אֲזַכִּיר | רַחֵב וּבָבֶל לַיְדָעֵי הִנֵּה פִלְשֶׁת
 וְצוּר עִם־פּוֹשׁ זֶה יִלְד־שָׁם: ה וְלַצִּיּוֹן יֹאמֶר אִישׁ וְאִישׁ יִלְד־בָּהּ
 וְהוּא יְכוֹנְנָה עֲלִיּוֹן: ו יְהוָה יִסְפֵּר בְּכַתוּב עִמָּים זֶה יִלְד־שָׁם סֶלָה:
 ז וְשָׂרִים כְּחַלְלִים כָּל מַעֲנֵי בְךָ:

א בְּרַכָּה אֶת־יְהוָה בְּכָל־עֵת תָּמִיד תִּהְלָתוּ בְּפִי: סוֹף דְּבַר
 הַכֵּל נִשְׁמַע אֶת־הָאֱלֹהִים יִרְא וְאֶת־מִצְוֹתָיו שְׂמוּר בִּיזָה
 כָּל־הָאָדָם: תִּהְלַת יְהוָה יִדְבַר־פִּי וַיִּבְרַךְ כָּל־בֶּשֶׂר שֵׁם קֹדְשׁוֹ
 לְעוֹלָם וָעֶד: וְאֶנְחֵנוּ | נִבְרַךְ יְהוָה מֵעַתָּה וְעַד־עוֹלָם הַלְלוּיָהּ:

קודם מים אחרונים יאמר פסוק זה:

זֶה | חֲלֹק־אָדָם רִשְׁעֵי מַאֲלֵהִים וְנַחֲלַת אִמְרוּ מֵאֵל:

ואחר מים אחרונים יאמר פסוק זה:

וַיְדַבֵּר אֵלַי זֶה הַשְּׁלַחַן אֲשֶׁר לִפְנֵי יְהוָה:

אם מברכין בזימון אומר המברך:

הַב לָן וְנִבְרַךְ:

(או בלי"א רבותי מיר וועלן בענגמשין):

ועונין המסובין יהי שם יהוה מְבָרַךְ מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם:
 המברך אומר ברשות מִרְגֵן וּרְבִגֵן וּרְבֹמֵי נְבִרָךְ שְׂאֵבְלָנוּ מִשְׁלוֹ:
 ועונין המסובין בְּרוּךְ שְׂאֵבְלָנוּ מִשְׁלוֹ וּבְטוֹבוֹ חֵינּוּ:
 ומי שלא אכל עמהם עונה בְּרוּךְ וּמְבָרַךְ שְׁמוֹ תָּמִיד לְעוֹלָם וָעֶד:
 ואם הם עשרה אומר המברך נְבִרָךְ אֱלֹהֵינוּ שְׂאֵבְלָנוּ מִשְׁלוֹ:
 ועונין המסובין בְּרוּךְ אֱלֹהֵינוּ שְׂאֵבְלָנוּ מִשְׁלוֹ וּבְטוֹבוֹ חֵינּוּ:
 ומי שלא אכל עונה בְּרוּךְ אֱלֹהֵינוּ וּמְבָרַךְ שְׁמוֹ תָּמִיד לְעוֹלָם וָעֶד:

ברוך

(א) תהלים קכו: (ב) שם פז: (ג) שם לד ב: (ד) קהלת יב יג: (ה) תהלים קמה כא: (ו) שם קטו יח: (ז) איוב כ כט:
 (ח) יחזקאל מא כב:



בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מִלֶּךְ הָעוֹלָם הַזֶּה אֶת-
הָעוֹלָם כֻּלּוֹ בְּטוּבוֹ בְּחֵן בְּחֶסֶד וּבְרַחֲמִים הוּא-
נוֹתֵן לָחֶם לְכָל-בֶּשֶׂר כִּי לְעוֹלָם חֲסָדוֹ: וּבְטוּבוֹ
הַגָּדוֹל עִמָּנוּ תָּמִיד לֹא-חָסַר לָנוּ וְאֵל יַחֲסֵר-לָנוּ מְזוֹן
לְעוֹלָם וָעֶד: בַּעֲבוּר שְׁמוֹ הַגָּדוֹל כִּי הוּא אֵל זֶן
וּמִפְרִנִּים לְכָל וּמִטֵּיב לְכָל וּמִכֵּן מְזוֹן לְכָל-בְּרִיּוֹתָיו
אֲשֶׁר בָּרָא בְּאִמּוֹר פְּוֹתַח אֶת-יַדְּךָ וּמִשְׁבִּיעַ לְכָל-חַי
רְצוֹן: בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה הַזֶּה אֶת-הַכֹּל:

גוֹדֵה לָךְ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ עַל שֶׁהִנְחַלְתָּ לְאֲבוֹתֵינוּ אֶרֶץ חֲמֻדָּה טוֹבָה
וּרְחֵבָה וְעַל שֶׁהוֹצֵאתָנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם
וּפְדִיתָנוּ מִבֵּית עַבְדִּים וְעַל-בְּרִיתְךָ שֶׁחִתַּמְתָּ בְּבִשְׂרָנוּ וְעַל
תּוֹרַתְךָ שֶׁלְּמַדְתָּנוּ וְעַל חֻקֶּיךָ שֶׁהוֹדַעְתָּנוּ וְעַל חַיִּים חֵן וְחֶסֶד
שֶׁהוֹנְנָתָנוּ וְעַל אֲכִילַת מְזוֹן שְׂאֵתָה זֶן וּמִפְרִנִּים אוֹתָנוּ תָּמִיד בְּכָל
יוֹם וּבְכָל-עֵת וּבְכָל-שָׁעָה:

וְעַל הַכֹּל יְהוָה אֱלֹהֵינוּ אֲנַחְנוּ מוֹדִים לָךְ וּמְבָרְכִים
אוֹתְךָ יִתְבָּרַךְ שְׁמֶךָ בְּפִי כָל-חַי תָּמִיד לְעוֹלָם
וָעֶד: בְּכַתּוּב וְאָכַלְתָּ וְשִׁבַּעְתָּ וּבְרַכַּת אֶת-יְהוָה
אֱלֹהֶיךָ עַל-הָאָרֶץ הַטֹּבָה אֲשֶׁר נָתַן-לָךְ: בְּרוּךְ אַתָּה
יְהוָה עַל-הָאָרֶץ וְעַל-הַמְּזוֹן:

רַחֵם יְהוָה אֱלֹהֵינוּ עַל-יִשְׂרָאֵל עַמֶּךָ וְעַל-יְרוּשָׁלַם
עִירְךָ וְעַל צִיּוֹן מִשְׁכַּן כְּבוֹדְךָ וְעַל מַלְכוּת בֵּית
דָּוִד מְשִׁיחֶךָ וְעַל-הַבַּיִת הַגָּדוֹל וְהַקְּדוֹשׁ שֶׁנִּקְרָא שְׁמֶךָ
עָלָיו: אֱלֹהֵינוּ אָבִינוּ רּוֹעֵנוּ זּוֹנְנוּ פְּרַנְסְנוּ וְכֹלְכָרְנוּ
וְהַרְוִיתָנוּ וְהַרְוַח לָנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מִהַרְהָ מְכַל־
צָרוֹתֵינוּ: וְנָא אֶל-תְּצַרִּיכֵנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ • לֹא לִידי

מתנת

(א) תהלים קמה טז: (ב) דברים ח י:



מִתַּנַּת בְּשׂוּר וְדָם וְלֹא לַיָּדִי הַלְּוֹאֲתָם כִּי אִם לַיָּדָךְ
הַמְּלֵאָה הַפְּתוּחָה הַקְּדוּשָׁה וְהַרְחֵבָה שְׁלֵא נִבְּוֹשׁ וְלֹא
נִפְלֵם לְעוֹלָם וָעֶד:

בשבת רצה והחליצנו יהוה אלהינו במצותיך ובמצות יום השביעי
השבת הגדול והקדוש הזה כי יום זה גדול וקדוש
הוא לפניך • לשפת־בו ולנוח־בו באהבה כמצות רצונך •
וברצונך הנית לנו יהוה אלהינו שלא תהא צרה ונגון ואנחה
ביום מנוחתנו • והראנו יהוה אלהינו בנחמת ציון עירך •
ובבנין ירושלם עיר קדשך כי אתה הוא בעל הישועות
ובעל הנחמות:

אלהינו ואלהי אבותינו יעלה ויבא • ויגיע ויראה וירצה • וישמע ויפקד
ויזכר • וברוננו ופקדוננו • וזכרון אבותינו • וזכרון משיח בן־דוד
עבדך • וזכרון ירושלם עיר קדשך • וזכרון פלעפך בית ישראל לפניך
לפליטה לטובה • לחן ולחסד ולרחמים ולחיים טובים ולשלום • ביום
חג המצות הזה • ביום טוב מקרא קדש הזה • זכרנו יהוה אלהינו
בו לטובה • ופקדנו בו לברכה והושיענו בו לחיים טובים • ובדבר ישועה
ורחמים חום וחסד עלינו והושיענו פי אליך עינינו • כי אל
מלך חנון ורחום אתה:

ובנה ירושלים עיר הקדש במהרה בימינו • ברוך
אתה יהוה בנה ברחמי ירושלים • אמן:
ברוך אתה יהוה אלהינו מלך העולם האל • אבינו
מלכנו • אדירנו בוראנו גאלנו יוצרנו • קדושנו
קדוש יעקב רוענו רועה ישראל המלך הטוב והמטיב
לכל בכל יום ויום • הוא היטיב לנו • הוא מטיב לנו •
הוא ייטיב לנו • הוא גמלנו הוא גומלנו הוא יגמלנו
לעד • לחן ולחסד ולרחמים • ולרוח הצלה והצלחה •
ברכה וישועה • נחמה פרנסה וכלכלה ורחמים וחיים
ושלום וכל־טוב ומכל־טוב לעולם אל יחסרנו:
הרחמן הוא ימלוך עלינו לעולם ועד: הרחמן הוא
יתברך בשמים ובארץ: הרחמן הוא ישתבח לדור

דורים



דוֹרִים וְיִתְפָּאֵר בָּנוּ לְעַד וּלְנֶצַח נִצְחִים וְיִתְהַדָּר בָּנוּ
 לְעַד וּלְעוֹלָמֵי עוֹלָמִים: הֶרְחַמֵּן הוּא יִפְרַנְסֵנוּ בְּכַבּוֹד:
 הֶרְחַמֵּן הוּא יִשְׁבּוֹר עוֹל גְּלוֹת מֵעַל צוֹאֲרֵנוּ וְהוּא
 יוֹלִיכֵנוּ קוֹמְמוֹיֹת לְאַרְצֵנוּ: הֶרְחַמֵּן הוּא יִשְׁלַח בְּרָכָה
 מְרַבָּה בְּבֵית זֶה וְעַל שְׁלַחַן זֶה שְׂאֵבְלָנוּ עֲלֵינוּ: הֶרְחַמֵּן
 הוּא יִשְׁלַח לָנוּ אֶת-אַלְיָהוּ הַנְּבִיא זְכוֹר לְטוֹב וַיְבַשְׂרֵ-
 לָנוּ בְּשׂוֹרוֹת טוֹבוֹת יְשׁוּעוֹת וְנַחֲמוֹת: הֶרְחַמֵּן הוּא
 יְבַרֵךְ אֶת-אַבִּי מוֹרֵי בְּעַל הַבַּיִת הַזֶּה וְאֶת-אַמִּי מוֹרְתִי
 בְּעַלֹּת הַבַּיִת הַזֶּה אוֹתָם וְאֶת-בֵּיתָם וְאֶת-זֶרְעָם וְאֶת-
 כָּל-אֲשֶׁר לָהֶם אוֹתָנוּ וְאֶת-כָּל-אֲשֶׁר לָנוּ: כְּמוֹ שֶׁבֵרַךְ
 אֶת-אַבוֹתֵינוּ אַבְרָהָם יִצְחָק וַיַּעֲקֹב בְּכָל מְכַל כָּל כֵּן
 יְבַרֵךְ אוֹתָנוּ (בְּנֵי בְרִית) בְּלָנוּ יַחַד בְּבְרָכָה שְׁלֵמָה
 וְנֹאמַר אָמֵן:

מְפָרוֹם יִלְמְדוּ עֲלֵינוּ וְעֲלֵינוּ זְכוֹת שְׁתֵּהא לְמִשְׁמֶרֶת שְׁלוֹם וְנִשְׂא
 בְּרָכָה מֵאֵת יְהוָה וְצַדִּיקָה מֵאַלְהֵי יִשְׂרָאֵל וְנִמְצָא חֵן וְשִׁבְל
 טוֹב בְּעֵינֵי אֱלֹהִים וְאָדָם:

בשבת הֶרְחַמֵּן הוּא יִנְחִילָנוּ לְיוֹם שְׁפִלוֹ שֶׁבֶת וּמְנוּחָה לְחַיֵּי הָעוֹלָמִים:
 בַּיּוֹם הֶרְחַמֵּן הוּא יִנְחִילָנוּ לְיוֹם שְׁפִלוֹ טוֹב:

הֶרְחַמֵּן הוּא יוֹפְנֵנוּ לְיָמוֹת הַמְּשִׁיחַ וּלְחַיֵּי הָעוֹלָם הַבָּא • מְגִדֵּל
 יְשׁוּעוֹת מִלִּפְנֵי וְעִשָּׂה חֶסֶד לְמִשִּׁיחוֹ קְדוֹד וּלְזִרְעוֹ עַד
 עוֹלָם: עִשָּׂה שְׁלוֹם בְּמְרוֹמָיו הוּא יַעֲשֶׂה שְׁלוֹם עֲלֵינוּ וְעַל
 כָּל-יִשְׂרָאֵל וְאִמְרוּ אָמֵן:

יִרְאוּ אֶת-יְהוָה קְדָשׁוֹ כִּי-אֵין מַחְסוֹר לִירְאוֹ: כְּפִירִים רָשׁוּ
 וְרַעֲבּוּ וְדָרְשׁוּ יְהוָה לֹא-יִחְסְרוּ כָּל-טוֹב: הוֹדוּ לַיהוָה כִּי-
 טוֹב כִּי לְעוֹלָם חֶסֶדוֹ: פּוֹתַח אֶת-יְדָךְ וּמִשְׁבִּיעַ לְכָל-חַי רְצוֹן:
 בְּרוּךְ הַגֹּבֵר אֲשֶׁר יְכַמֵּחַ בֵּיתוֹ וְהִיָּה יְהוָה מְבַטְחוֹ:

ומברך על הכוס ושותה בהסיבה:

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מִלֵּךְ הָעוֹלָם בּוֹרֵא פְּרֵי הַגֶּפֶן:

שְׁפוּךְ

(א) ש"ב כב נא: (ב) תהלים לד י: (ג) שם לד יא: (ד) שם קלו א: (ה) שם קמה טז: (ו) ירמיהו יז:



מוזגין כוס ד' ופותחין הדלת ואומר:

שָׁפוֹךְ חֲמַתְךָ אֶל־הַגּוֹיִם אֲשֶׁר לֹא יָדְעוּךָ. וְעַל
מַמְלְכוֹת אֲשֶׁר בְּשִׁמְךָ לֹא קָרְאוּ: כִּי אָכַל אֶת־
יַעֲקֹב וְאֶת־נְוֵהוּ הַשְּׂמֹנִי: שְׁפֹךְ־עֲלֵיהֶם וְעַמְּךָ וַחֲרוֹן אַפְּךָ
יִשְׁיִינָם: תִּרְדּוּף בָּאֵף וְתִשְׁמַדֵּם מִתַּחַת שְׁמֵי יְהוָה:

הלל נרצה

א לֹא לָנוּ יְהוָה לֹא לָנוּ כִּי לְשִׁמְךָ תֵּן כְּבוֹד עַל־חֲסֶדְךָ עַל־אֲמַתְךָ:
ב לְמָה יֹאמְרוּ הַגּוֹיִם אֵי־הֵנָּה אֱלֹהֵיהֶם: ג וְאַל־הִינוּ בְּשִׁמִּים
כָּל אֲשֶׁר־חָפֵץ עָשָׂה: ד עֲצַבְיָהֶם בְּסֶף וְזָהַב מִעֲשֵׂה יְדֵי אָדָם:
ה פַּה לָהֶם וְלֹא יִדְבְּרוּ עֵינַיִם לָהֶם וְלֹא יֵרְאוּ: ו אֲזַנַּיִם לָהֶם וְלֹא
יִשְׁמְעוּ אֵף לָהֶם וְלֹא יִרְיִחוּן: ז יְדֵיהֶם וְלֹא יִמְיִשּׁוּן רַגְלֵיהֶם וְלֹא
יִהְלְכוּ לֹא־יִהְיוּ בְּנֹרָנָם: ח כְּמוֹתֶם יְהִיוּ עֲשִׂיהֶם כָּל אֲשֶׁר־בְּטַח
בָּהֶם: ט וְיִשְׂרָאֵל בְּטַח בִּיהוָה עֲזָרָם וּמִגִּנָּם הוּא: י בֵּית אַהֲרֹן
בְּטַחוּ בִּיהוָה עֲזָרָם וּמִגִּנָּם הוּא: יא יֵרְאִי יְהוָה בְּטַחוּ בִּיהוָה עֲזָרָם
וּמִגִּנָּם הוּא:

יב יְהוָה זְכַרְנוּ יְבָרֵךְ יְבָרֵךְ אֶת־בֵּית יִשְׂרָאֵל יְבָרֵךְ אֶת־
בֵּית אַהֲרֹן: יג יְבָרֵךְ יֵרְאִי יְהוָה הַקְּטָנִים עִם־
הַגְּדֹלִים: יד יִסַּף יְהוָה עֲלֵיכֶם עֲלֵיכֶם וְעַל־בְּנֵיכֶם:
טו בְּרוּכִים אַתֶּם לִיהוָה עֲשֵׂה שָׁמַיִם וָאָרֶץ: טז הַשָּׁמַיִם
שָׁמַיִם לִיהוָה וְהָאָרֶץ נָתַן לְבְנֵי־אָדָם: יז לֹא־הַבְּתִימִים
יִהְלְלוּיָהּ וְלֹא כָּל־יִרְדֵי הַדּוֹמָה: יח וְאַנְחֵנוּ וְנִבְרַךְ יְהוָה
מִעַתָּה וְעַד־עוֹלָם הַלְלוּיָהּ:

א אֶהְבֵּתִי בִּיִשְׁמַע יְהוָה אֶת־קוֹלִי תַחֲנוּנָי: ב כִּי־הִטָּה אָזְנוֹ
לִי וּבִימֵי אֶקְרָא: ג אֶפְפוּנִי חֲבֵל־מָוֶת וּמִצְרֵי שְׂאוּל
מִצְאוּנִי צָרָה וַיְגוֹן אִמְצֵא: ד וּבְשֵׁם־יְהוָה אֶקְרָא אָנָּה יְהוָה
מִלְּמָה נִפְשִׁי: ה חַנּוּן יְהוָה וְצַדִּיק וְאַל־הִינוּ מְרַחֵם: ו שֹׁמֵר *פְּתָאִים.
*האל"ף נעלם והחזיק נקראת תחת הו"ו.



יְהוָה דָּלַתִּי וְלִי יְהוֹשִׁיעַ: ז שׁוּבֵי נַפְשֵׁי לְמִנְחֵיכִי כִּי יְהוָה גָּמַל
עַלְיָכִי: ח כִּי חִלַּצְתָּ נַפְשֵׁי מִמּוֹת אֶת־עֵינֵי מִן־דְּמָעָה אֶת־רַגְלִי
מִדָּחִי: ט אֶת־הַלֶּדֶד לִפְנֵי יְהוָה בְּאַרְצוֹת הַחַיִּים: י הָאֲמַנְתִּי כִּי
אֲדַבֵּר אֲנִי עֲנִיתִי מְאֹד: יא אֲנִי אֲמַרְתִּי בְּחַפְזִי כָּל־הָאָדָם כּוֹזֵב:

יב כָּה־אָשִׁיב לִיהוָה כָּל־תַּגְּמוֹלוֹהִי עָלָי: יג כּוֹס־יְשׁוּעוֹת
אִשָּׁא וּבִשְׁם יְהוָה אֶקְרָא: יד נְדַרְרִי לִיהוָה אֲשַׁלֵּם
נִגְדַה־נָּא לְכָל־עַמּוֹ: טו יִקַּר בְּעֵינֵי יְהוָה הַמּוֹתָה
לְחַסְדֵּיךָ: טז אָנָּה יְהוָה כִּי־אֲנִי עַבְדְּךָ אֲנִי עַבְדְּךָ בְּךָ
אֲמַתְךָ פִּתְחַת לְמוֹסְרֵי: יז לֶךְ אֲזַבַּח וְזַבַּח תּוֹדָה
וּבִשְׁם יְהוָה אֶקְרָא: יח נְדַרְרִי לִיהוָה אֲשַׁלֵּם נִגְדַה־נָּא
לְכָל־עַמּוֹ: יט בְּחַצְרוֹת אֶבֶת יְהוָה בְּתוֹכֵכִי יְרוּשָׁלַיִם
הִלְלוּהָ:

א הִלְלוּ אֶת־יְהוָה כָּל־גּוֹיִם שִׁבְחוּהוּ כָּל־הָאֲמִים: ב כִּי
גָבַר עָלֵינוּ א חֲסִדּוֹ וְאַמְת־יְהוָה לְעוֹלָם הִלְלוּהָ:

א הוֹדוּ לִיהוָה כִּי־טוֹב ב כִּי לְעוֹלָם חֲסִדּוֹ:
ב יֹאמְרוּ־נָא יִשְׂרָאֵל ג כִּי לְעוֹלָם חֲסִדּוֹ:
ג יֹאמְרוּ נָא בֵּית־אֱהֲרֹן ד כִּי לְעוֹלָם חֲסִדּוֹ:
ד יֹאמְרוּ נָא יִרְאֵי יְהוָה ה כִּי לְעוֹלָם חֲסִדּוֹ:

ה מִן־הַפֶּצֵר קָרָאתִי יְהוָה עָנְנִי בְּמִרְחַב־יָהּ: ו יְהוָה לִי
לֹא אִירָא מוֹת־יַעֲשֶׂה לִי אָדָם: ז יְהוָה לִי בְּעֲזָרִי
וְאֲנִי אֶרְאֶה בְּשִׁנְאֵי: ח טוֹב לְחַסוֹת בִּיהוָה מִבְּטַח
בְּאָדָם: ט טוֹב לְחַסוֹת בִּיהוָה מִבְּטַח בְּגִדִּיבִים:
י כָּל־גּוֹיִם סִבְּבוּנִי בְּשֵׁם יְהוָה כִּי אֲמִילֵם: יא סִבּוּנִי
גַּם־סִבְּבוּנִי בְּשֵׁם יְהוָה כִּי אֲמִילֵם: יב סִבּוּנִי כַּדְּבָרִים
דַּעֲכוּ כַּאֲשֶׁר קוֹצִים בְּשֵׁם יְהוָה כִּי אֲמִילֵם: יג דַּחַח

דחיתני



דְּחִיתָנִי לְנֶפֶל וַיְהוּזָה עֲזָרְנִי: י' עֲזֵי וּזְמַרְתָּ יְהוָה וַיְהִי־לִי
 לְיִשׁוּעָה: טו קוֹל אֲרִנָּה וַיִּשׁוּעָה בְּאֶהְלֵי צְדִיקִים יָמִין
 יְהוּזָה עֲשֵׂה חֵיל: טז יָמִין יְהוּזָה רֹמְמָה יָמִין יְהוּזָה עֲשֵׂה
 חֵיל: יז לֹא־אֲמוֹת כִּי־אֲחִיהָ וְאֶסְפֵּר מִעֲשִׂיֶיהָ: יח יִסֹּר
 יִסְרָנִי יְהוָה וְלִמּוֹת לֹא נִתְּנָנִי: יט פִּתְחוּ־לִי שַׁעֲרֵי־צֶדֶק
 אֲבֹא־בָם אֲוֹדָה יְהוָה: כ זֶה־הַשַּׁעַר לַיהוָה צְדִיקִים
 יָבֹאוּ בוֹ: כא אֲוֹדָךְ כִּי עֲנִיתָנִי וַתְּהִי־לִי לְיִשׁוּעָה אֲוֹדָךְ:
 כב אֲבֹן מֵאֲסוֹ הַבּוֹנִים הָיְתָה לְרֹאשׁ פִּנְהָ אֲבֹן: כג מֵאֵת
 יְהוָה הָיְתָה זֹאת הִיא נִפְלְאוֹת בְּעֵינֵינוּ מֵאֵת: כד זֶה
 הַיּוֹם עֲשֵׂה יְהוָה נִגִּילָה וְנִשְׂמַחָה בוֹ: לה

כה אֲנִי יְהוָה הוֹשִׁיעָה נָא: אֲנִי יְהוָה הוֹשִׁיעָה נָא:
 אֲנִי יְהוָה הַצְּלִיחָה נָא: אֲנִי יְהוָה הַצְּלִיחָה נָא:
 כו בְּרוּךְ הַבּוֹא בְּשֵׁם יְהוָה בְּרַכְנוּכֶם מִבֵּית
 יְהוָה בְּרוּךְ: כז אֵל אֵל יְהוָה וַיָּאֵר לָנוּ אֶסְרוּ־חַג
 בַּעֲבֹתֵים עַד קַרְנֹת הַמִּזְבֵּחַ אֵל: כח אֵלֵי אֶתָּה וְאֲוֹדָךְ
 אֱלֹהֵי אֲרוֹמְמֶךָ אֵלֵי: כט הוֹדוּ לַיהוָה כִּי־טוֹב כִּי
 לְעוֹלָם חֲסִדוֹ הוֹדוּ:

יְחַלְלוּךָ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ (על) כָּל־מַעֲשִׂיךָ וַחֲסִידֶיךָ צְדִיקִים עוֹשֵׂי
 רְצוֹנֶיךָ וְכֹל־עַמּוּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל בְּרִנָּה יוֹדוּ וַיְבָרְכוּ וַיִּשְׂבַּחוּ
 וַיִּפְאֲרוּ וַיְרוֹמְמוּ וַיַּעֲרִיצוּ וַיִּקְדְּשׁוּ וַיְמַלִּיכוּ אֶת־שִׁמְךָ מִלְּפָנֵינוּ • כִּי לָךְ
 טוֹב לְהוֹדוֹת וּלְשַׁמֵּךְ נָאָה לְזַמֵּר כִּי מַעֲוֹלִים וְעַד עוֹלָם אֶתָּה אֵל:

א* הוֹדוּ לַיהוָה כִּי־טוֹב כִּי לְעוֹלָם חֲסִדוֹ:
 ב הוֹדוּ לְאֱלֹהֵי הָאֱלֹהִים כִּי לְעוֹלָם חֲסִדוֹ:
 ג הוֹדוּ לְאֲדֹנֵי הָאֲדֹנִים כִּי לְעוֹלָם חֲסִדוֹ:
 ד לַעֲשֵׂה נִפְלְאוֹת גְּדֹלוֹת לְבָדוֹ כִּי לְעוֹלָם חֲסִדוֹ:

לעשה

*הא' נסתר.



ה	לְעִשָּׂה הַשָּׁמַיִם בְּתַבּוּנָה	כִּי לְעוֹלָם חֲסֵדוֹ :
ו	לְרוֹקַע הָאָרֶץ עַל־הַמַּיִם	כִּי לְעוֹלָם חֲסֵדוֹ :
ז	לְעִשָּׂה אוֹרִים גְּדֹלִים	כִּי לְעוֹלָם חֲסֵדוֹ :
ח	אֶת־הַשָּׁמֶשׁ לְמַמְשֶׁלֶת בַּיּוֹם	כִּי לְעוֹלָם חֲסֵדוֹ :
ט	אֶת הַיָּרֵחַ וְכוּכָבִים לְמַמְשְׁלוֹת	בְּלֵילָה בְּלַ"ח :
י	לְמַכָּה מְצָרִים בְּבַכּוֹרֵיהֶם	כִּי לְעוֹלָם חֲסֵדוֹ :
יא	וַיּוֹצֵא יִשְׂרָאֵל מֵתוֹכָם	כִּי לְעוֹלָם חֲסֵדוֹ :
יב	בְּיַד חֲזָקָה וּבְרוּעַ נְטוּיָה	כִּי לְעוֹלָם חֲסֵדוֹ :
יג	לְגִזֹּר יַם־סוּף לְגִזְרִים	כִּי לְעוֹלָם חֲסֵדוֹ :
יד	וְהַעֲבִיר יִשְׂרָאֵל בְּתוֹכָו	כִּי לְעוֹלָם חֲסֵדוֹ :
טו	וַנַּעַר פָּרְעֹה וַחִילּוֹ בַּיַּם־סוּף	כִּי לְעוֹלָם חֲסֵדוֹ :
טז	לְמוֹלֵךְ עַמּוֹ בַּמִּדְבָּר	כִּי לְעוֹלָם חֲסֵדוֹ :
יז	לְמַכָּה מַלְכִים גְּדֹלִים	כִּי לְעוֹלָם חֲסֵדוֹ :
יח	וַיַּהֲרֹג מַלְכִים אֲדִירִים	כִּי לְעוֹלָם חֲסֵדוֹ :
יט	לְסִיחּוֹן מֶלֶךְ הָאֱמֹרִי	כִּי לְעוֹלָם חֲסֵדוֹ :
כ	וּלְעִוֹג מֶלֶךְ הַבְּשָׁן	כִּי לְעוֹלָם חֲסֵדוֹ :
כא	וַנַּתֵּן אֶרְצָם לְנַחֲלָה	כִּי לְעוֹלָם חֲסֵדוֹ :
כב	נַחֲלָה לְיִשְׂרָאֵל עֲבָדוֹ	כִּי לְעוֹלָם חֲסֵדוֹ :
כג	שֶׁשֶׁשְׁפָּרְנוּ זָכַר לָנוּ	כִּי לְעוֹלָם חֲסֵדוֹ :
כד	וַיַּפְרְקֵנוּ מִצָּרֵינוּ	כִּי לְעוֹלָם חֲסֵדוֹ :
כה	נוֹתֵן לָחֶם לְכָל־בָּשָׂר	כִּי לְעוֹלָם חֲסֵדוֹ :
כו	הוֹדוּ לְאֵל הַשָּׁמַיִם	כִּי לְעוֹלָם חֲסֵדוֹ :

נְשַׁמֵּת כָּל־חַי תִּכְרַךְ אֶת־שִׁמְךָ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ • וְרוּחַ כָּל־בָּשָׂר
תִּפְאָר וּתְרוֹמָם וּזְכָרְךָ מִלִּפְנֵי תַמִּיד • מִן־הָעוֹלָם וְעַד־
הָעוֹלָם אַתָּה אֵל • וּמִבְּלַעֲדֶיךָ אֵין לָנוּ מֶלֶךְ גּוֹאֵל וּמוֹשִׁיעַ פּוֹדֶה

ומציל



ומציל ומפְרַגֵּם ועוֹנֶה ומְרַחֵם בְּכֻל־עֵת צָרָה וצוֹקֵה אִין לָנוּ מִלְּךָ
 אֱלֹהֵי אֲתָהּ: אֱלֹהֵי הָרֵאשׁוֹנִים וְהָאַחֲרוֹנִים אֱלֹהֵי כָל־בְּרִיּוֹת אֲדוֹן
 כָּל־תּוֹלְדוֹת הַמַּהְלָל בְּרַב הַתְּשׁוּבָהּ • הַמְנַהֵג עוֹלָמוֹ בְּחֶסֶד
 וּבְרִיּוֹתָיו בְּרַחֲמִים • וַיְהוֶה הַנֵּה לֹא־יָנוּם וְלֹא־יִישָׁן • הַמְעוֹרֵר יְשׁוּנִים
 וְהַמְקַיֵּץ נְרַדְמִים וְהַמְשִׁיחַ אֱלָמִים וְהַמְפַתֵּר אֲסוּרִים וְהַסּוֹמֵךְ נוֹפְלִים
 וְהַזּוֹקֵף כְּפוּפִים • לֵךְ לְבַדְּךָ אֲנַחְנוּ מוֹדִים • אֱלֹהֵינוּ מִלֵּא שִׁירָה
 בָּיָם וּלְשׁוֹנֵנוּ רְנָה בְּהַמּוֹן גָּלְיוֹ וּשְׁפַתּוֹתֵינוּ שְׂבַח כְּמִרְחַבֵי רִקִיעַ
 וְעֵינֵינוּ מְאִירוֹת כְּשֶׁמֶשׁ וּכְיָרַח וַיְדִינוּ פְרוּשׁוֹת כְּנִשְׂרֵי שָׁמַיִם
 וְרַגְלֵינוּ קָלוֹת כְּאַיִלוֹת אִין אָנוּ מְסַפְּקִים לְהוֹדוֹת לֵךְ יְהוָה
 אֱלֹהֵינוּ וְאַל־הִי אֲבוֹתֵינוּ וּלְכַרְךָ אֶת־שִׁמְךָ עַל־אַחַת מֵאַלְפֵי
 אֲלָפִים וְרַבֵי רַבּוֹת פְּעָמִים הַטּוֹבוֹת נָסִים וְנִפְלְאוֹת שְׁעֵשִׂית
 עִמָּנוּ וְעַם־אֲבוֹתֵינוּ מִלְּפָנֶיךָ: מִמְצָרִים גָּאֲלָתָנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ • מִבֵּית
 עַבְדִּים פְּדִיתָנוּ • בְּרַעַב זָנַתָּנוּ וּבְשֶׁבַע כְּלָפְלַתָּנוּ מִחֶרֶב הִצַּלְתָּנוּ
 וּמִדְּבַר מִלְטָתָנוּ וּמִחֲלָיִם רַעִים וְנִאֲמַנִים דְּלִיתָנוּ: עַד־הַנֵּה עֲזָרוּנוּ
 רַחֲמֶיךָ וְלֹא־עֲזַבְנוּנוּ חֶסֶדְךָ • וְאַל־תִּמְשָׁנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ לְנִצָּח:
 עַל־כֵּן אֲבָרִים שְׁפַלְגַת בָּנוּ וְרוּחַ וּנְשָׁמָה שֶׁנִּפְחַתָּ בְּאַפֵּינוּ וְלִשׁוֹן
 אֲשֶׁר שְׁמַתָּ בְּפִינוּ: הֵן הֵם יוֹדוּ וַיְבָרְכוּ וַיִּשְׁבַּחוּ וַיִּפְאֲרוּ וַיְרַמְּמוּ
 וַיַּעֲרִיצוּ וַיִּקְדְּשׁוּ וַיִּמְלִיכוּ אֶת־שִׁמְךָ מִלְּפָנֵינוּ: כִּי כִלְפָה לֵךְ יוֹדָה
 וּכְלִלְשׁוֹן לֵךְ תִּשָּׁבַע • וּכְל־עֵינַי לֵךְ תִּצָּפֶה וּכְל־בֶּרֶךְ לֵךְ תִּכְרַע
 וּכְל־קוֹמָה לִפְנֶיךָ תִּשְׁתַּחֲוֶה • וּכְל־הִלְבַּבוֹת יִירְאוּךָ וּכְל־קָרֵב
 וּכְלִיּוֹת יִזְמְרוּ לְשִׁמְךָ • בְּדַבָּר שֶׁכָּתוּב כְּר־עֲצָמוֹתַי תֵּאמְרָנָה יְהוָה
 מִי כִמוֹךָ • מִצִּיל עֲנִי מִחֶזֶק מִמֶּנּוּ וְעֲנִי וְאֲבִיוֹן מִגּוֹלוֹ: מִי יִדְמֶה־לְךָ
 וּמִי יִשְׁוֶה־לְךָ וּמִי יַעֲרֶךְ־לְךָ • הָאֵל הַגָּדוֹל הַגִּבּוֹר וְהַנּוֹרָא אֵל עֲלִיּוֹן
 קָנָה שָׁמַיִם וָאָרֶץ: נְהַלְלֶךָ וְנִשְׁבַּחֶךָ וְנִפְאָרֶךָ וְנִבְרַךְ אֶת־שֵׁם קְדוֹשְׁךָ •
 כְּאִמּוֹר לְדוֹד בְּרַכֵּי נַפְשִׁי אֶת־יְהוָה וּכְל־קָרֵבִי אֶת־שֵׁם קְדוֹשׁ:
 הָאֵל בְּתַעֲצוּמוֹת עֲזָךְ • הַגָּדוֹל בְּכַבוֹד שִׁמְךָ • הַגִּבּוֹר לְנִצָּח וְהַנּוֹרָא
 בְּנוֹרְאוֹתֶיךָ • הַמְּלֶךְ הַיּוֹשֵׁב עַל כִּסֵּא רַם וְנִשְׂא:

שׁוֹכֵן עַד מְרוֹם וְקָדוֹשׁ שְׁמוֹ • וְכָתוּב רַנְּנוּ צְדִיקִים בִּיהוָה לִישְׁרִים
 נְאוּהַ תְּהַלֵּה: בְּפִי יִשְׂרָיִם תִּתְרוֹמֵם • וּבִשְׁפַתִּי צְדִיקִים

תתברך



תַּתְּבַרְךָ • וּבְלִשׁוֹן חֲסִידִים תִּתְקַדְּשׁ • וּבְקֶרֶב קְדוֹשִׁים תִּתְהַלֵּל:
 וּבְמִקְהֵלוֹת רַבּוֹת עִמָּךְ בֵּית יִשְׂרָאֵל בְּרִנָּה יִתְפָּאֵר שְׁמֶךָ מִלְּפָנֵינוּ
 בְּכָל־דּוֹר וְדוֹר שֶׁכֵּן חוֹבֵת כָּל־הַיְצוּרִים • לְפָנֶיךָ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי
 אֲבוֹתֵינוּ כְּהוֹדוֹת לְהַלֵּל לְשַׁבַּח לְפָאֵר לְרוֹמֵם לְהַדְר לְבָרֵךְ לְעַלֵּה
 וּלְקַלֵּם עַל כָּל־דְּבָרֵי שִׁירוֹת וְתַשְׁבְּחוֹת דָּוִד בְּיָיָשִׁי עֲבָדֶיךָ מִשִּׁיחָךְ:

וּבְכֵן יִשְׁתַּבַּח שְׁמֶךָ לְעַד מִלְּפָנֵינוּ הָאֵל הַמְּלִיךְ הַגָּדוֹל וְהַקְדוֹשׁ בְּשִׁמּוֹם
 וּבְאַרְצֵךְ • כִּי לָךְ נָאֵה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ לְעוֹלָם וָעֶד •
 שִׁיר וְשִׁבְחָה הַלֵּל וְזִמְרָה עִז וּמְמִשְׁלָה נִצַּח וּגְדֻלָּה וּגְבוּרָה תִּהְיֶה
 וְתִתְפָּאֵר קְדוּשָׁה וּמְלֻכוֹת בְּרָכוֹת וְהוֹדָאוֹת לְשִׁמְךָ הַגָּדוֹל וְהַקְדוֹשׁ
 וּמַעֲוֹלָם עַד־עוֹלָם אַתָּה אֵל: בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֵל מְלִיךְ גָּדוֹל וּמְהַלֵּל
 בַּתְּשֻׁבָּחוֹת אֵל הַהוֹדָאוֹת אֲדוֹן הַנִּפְלְאוֹת בּוֹרֵא כָּל־הַנְּשָׁמוֹת רַבּוֹן
 כָּל־הַמַּעֲשִׂים • הַבּוֹחֵר בְּשִׁירֵי זִמְרָה • מְלִיךְ יַחִיד חֵי הָעוֹלָמִים:

הנהגים לומר פזמונים אין להפסיק בהם בין ברכה זו ובין ברכת הכוס אלא מיד אחר כך יברך על כוס ד':
 בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מְלִיךְ הָעוֹלָם בּוֹרֵא פְּרֵי הַגֶּפֶן: וְשׁוֹתָהּ בְּהִסְבָּה:

ברכה אחרונה על הגפן:

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מְלִיךְ הָעוֹלָם עַל הַגֶּפֶן וְעַל פְּרֵי הַגֶּפֶן
 וְעַל תְּנוּבַת הַשָּׂדֶה וְעַל אֶרֶץ חֲמֻדָּה טוֹבָה וְרַחֲבָה שְׂרָצִית
 וְהַנְּחַלֵּת לְאֲבוֹתֵינוּ לְאִכּוֹל מִפְּרִיָּהּ וּלְשִׁבּוֹעַ מִפְּרֻבָּהּ רַחֵם נָא יְהוָה
 אֱלֹהֵינוּ עַל־יִשְׂרָאֵל עַמָּךְ וְעַל־יְרוּשָׁלַיִם עִירְךָ וְעַל־צִיּוֹן מִשְׁכַּן כְּבוֹדֶךָ
 וְעַל־מִזְבְּחֶךָ וְעַל־הַיְכָלְךָ • וּבְנֵה יְרוּשָׁלַיִם עִיר הַקֹּדֶשׁ בְּמַהֲרָה
 בְּיָמֵינוּ וְהַעֲלֵנוּ לְתוֹכָהּ • וְשִׁמְחֵנוּ בָּהּ וּנְבַרְכֶךָ בְּקִדְשָׁהּ וּבְמַהֲרָה •
 (בשבת וְרִצָּה וְהַחֲלִיצֵנוּ בְּיוֹם הַשַּׁבָּת הַזֶּה): וְזַכְּרֵנוּ לְמוֹכָה בְּיוֹם
 חַג הַמִּצּוֹת הַזֶּה • כִּי אַתָּה יְהוָה טוֹב וּמְטִיב לְכָל וְנוֹדֶה לָךְ עַל
 הָאֶרֶץ וְעַל פְּרֵי הַגֶּפֶן: בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה עַל הָאֶרֶץ וְעַל פְּרֵי הַגֶּפֶן:

ברכת בני"ר על שאר משקין:

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מְלִיךְ הָעוֹלָם בּוֹרֵא נִפְשוֹת רַבּוֹת וְחַסְרוֹנִן
 עַל כָּל מַה־שִּׁפְּרָאת לְהַחְיֹת בָּהֶם נִפְשׁ כָּל־חַי • בְּרוּךְ חֵי הָעוֹלָמִים:

לְשִׁנָּה הַבָּאָה בִּירוּשָׁלַיִם: ואחר כך יאמר:

